TEISINGUMO TEISMO (devintoji kolegija) SPRENDIMAS

2017 m. sausio 18 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Intelektinė nuosavybė — Direktyva 2004/48/EB — Procesas dėl intelektinės nuosavybės teisės pažeidimo — Teisė gauti informaciją — Prašymas gauti informaciją vykstant procesui — Procesas, susijęs su procesu, per kurį konstatuotas intelektinės nuosavybės teisės pažeidimas“

Byloje C-427/15

dėl *Nejvyšší soud* (Aukščiausiasis Teismas, Čekijos Respublika) 2015 m. birželio 24 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2015 m. rugpjūčio 3 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

NEW WAVE CZ, a.s.

prieš

ALLTOYS, spol. s. r. o.

TEISINGUMO TEISMAS (devintoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininko pareigas einantis C. Vajda (pranešėjas), teisėjai K. Jürimäe ir C. Lycourgos,

generalinis advokatas H. Saugmandsgaard Øe,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— Čekijos vyriausybės, atstovaujamos M. Smolek ir J. Vláčil,

— Europos Komisijos, atstovaujamos P. Němečková ir M. F. Wilman,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

* Proceso kalba: čekų.

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/48/EB dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo (OL L 157, 2004, p. 45; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 2 t., p. 32) 8 straipsnio 1 dalies išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *NEW WAVE CZ, a.s.* (toliau – NEW WAVE), kuri yra žodinio prekių ženklo „MegaBabe“ savininkė, ir *ALLTOYS, spol. s. r. o.* ginčą dėl pastarosios atliekamo šio prekių ženklo naudojimo be NEW WAVE sutikimo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

3 Direktyvos 2004/48 10 konstatuojamoji dalis suformuluota taip:

„Šios direktyvos tikslas – suderinti [valstybių narių teisės aktus], kad vidaus rinkoje būtų užtikrintas aukštas, vienodas ir vieningas [intelektinės nuosavybės] apsaugos lygis.“

4 Šios direktyvos 8 straipsnio „Teisė gauti informaciją“ 1 ir 2 dalyse nurodyta:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad, vykstant procesui dėl intelektinės nuosavybės teisių pažeidimo ir gavus ieškovo pagrįstą ir proporcingą prašymą, kompetentingos teismo institucijos galėtų reikalauti pažeidėjo ar kito asmens:

a) kurio žinioje, kaip nustatyta, yra intelektinės nuosavybės teises komerciniu mastu pažeidžiančios prekės;

b) kuris, kaip nustatyta, naudojasi intelektinės nuosavybės teises komerciniu mastu pažeidžiančiomis paslaugomis;

c) kuris, kaip nustatyta, teikia neteisėtoje veikloje naudojamas paslaugas komerciniu mastu;

d) kurį a, b ir c punktuose minėtas asmuo nurodė kaip dalyvaujantį prekių gamyboje ar platinime arba paslaugų teikime, pateikti informaciją apie prekių ir paslaugų, pažeidžiančių intelektinės nuosavybės teises, kilmę ir platinimo kanalus.

2. Į šio straipsnio [1] dalyje minėtą informaciją įeina:

a) gamintojų, platintojų, tiekėjų ir kitų prekių bei paslaugų ankstesnių valdytojų, taip pat planuojamų didmenininkų ir mažmenininkų pavadinimai ir adresai;

b) informacija apie pagamintų, perdirbtų, pristatytų, gautų ar užsakytų prekių kiekį ir už atitinkamas prekes ar paslaugas gautą užmokestį.“

5 Minėtos direktyvos 9 straipsnio „Laikinosios ir prevencinės priemonės“ 1 ir 2 dalyse nustatyta:

„1. „Valstybės narės užtikrina, kad pareiškėjo prašymu teismo institucijos galėtų:

a) įtariamam pažeidėjui nustatyti laikinąjį draudimą, skirtą užkirsti kelią bet kokiam gresiančiam intelektinės nuosavybės teisių pažeidimui, arba laikinai ir pagal nacionalinės teisės aktus nustatant pakartotinę nuobaudą, tęsti šių teisių tariamus pažeidimus arba, jei jie tęsiami, reikalauti pateikti

užstatą, kuris užtikrintų kompensaciją teisių turėtojui; laikinasis draudimas tomis pačiomis sąlygomis taip pat gali būti taikomas tarpininkui, kurio paslaugas naudoja trečioji šalis, pažeisdama intelektinės nuosavybės teises; draudimui, taikomam tarpininkams, kurių paslaugas naudoja trečioji šalis, pažeisdama autorių teises ar gretutines teises, taikoma Direktyva 2001/29/EB;

b) reikalauti atlikti poėmį arba pristatyti intelektinės nuosavybės teisių pažeidimu įtariamas prekes, siekiant, kad jos nepatektų ar nejudėtų prekybos kanaluose.

2. Jei pažeidimas įvykdytas komerciniu mastu, valstybės narės užtikrina, kad, nukentėjusiai šaliai įrodžius aplinkybes, dėl kurių gali kilti grėsmė žalos atlyginimui, teismo institucijos galėtų reikalauti įtariamo pažeidėjo prevencinio kilnojamojo ir nekilnojamojo turto poėmio, įskaitant jo banko sąskaitų ir kitokių lėšų blokavimą. Tuo tikslu kompetentingos institucijos gali reikalauti pateikti banko, finansinius ar komercinius dokumentus arba leisti tinkamai susipažinti su susijusia informacija.“

6 Direktyvos 2004/48 13 straipsnio „Žala“ 1 dalyje nurodyta:

„Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos teismo institucijos nukentėjusiojo asmens prašymu, reikalautų pažeidėjo, kuris žinodamas arba turėdamas pakankamą pagrindą žinoti, dalyvavo teises pažeidžiančioje veikloje, atlyginti teisių turėtojui žalą, kuri atitiktų faktiškai jo patirtus nuostolius dėl pažeidimo.

<…>“

Čekijos teisė

7 *zákon č.221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a o změně zákonů na ochranu průmyslového vlastnictví* (Įstatymas Nr. 221/2006 dėl pramoninės nuosavybės teisių gynimo, kuriuo iš dalies keičiami įstatymai dėl pramoninės nuosavybės teisių apsaugos; toliau – Įstatymas Nr. 221/2006) 3 straipsnio 1 dalyje numatyta galimybė pasinaudoti teise gauti informaciją apie teisės pažeidimą.

8 Įstatymo Nr. 221/2006 3 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad jeigu 3 straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija nepateikiama laisva valia per protingą laiką, teisę gauti tokią informaciją turintis asmuo gali prašyti ją pateikti paduodamas prašymą teismui, vykstant procesui dėl teisių pažeidimo. Teismas atmeta prašymą, jeigu jis neproporcingas teisių pažeidimo ar teisių pažeidimo grėsmės sunkumui.

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

9 NEW WAVE pareiškė ALLTOYS pirmąjį ieškinį, kuriame pastarąją kaltino tuo, jog ši, siūlydama savo prekes, naudojo prekių ženklą „MegaBabe“ be NEW WAVE sutikimo.

10 Taip pradėtame pirmajame procese nacionalinis teismas priėmė galutinį sprendimą, kuriame konstatavo, kad ALLTOYS pažeidė NEW WAVE priklausančias teises į prekių ženklą „MegaBabe“, ir nurodė jai ateityje nesiimti netinkamų veiksmų ir išimti iš rinkos joje jau esančias prekes. Vis dėlto minėtas teismas neleido NEW WAVE padaryti ieškinio pakeitimų, kuriais siekta, kad ALLTOYS būtų įpareigota pateikti NEW WAVE visą informaciją apie atitinkamas prekes.

11 Galutinai pasibaigus minėtam procesui NEW WAVE pateikė naują ieškinį *Městský soud v Praze* (Prahos miesto teismas, Čekijos Respublika), kuriame prašė nurodyti ALLTOYS pateikti jai visą informaciją apie prekių ženklu „MegaBabe“ žymimų prekių, kurias ALLTOYS bet kuriuo metu anksčiau saugojo, teikė į rinką ar importavo arba bet kuriuo metu dabar saugo, teikia į rinką ar importuoja, kilmę ir platinimo kanalus, konkrečiai nurodant šių prekių tiekėjo, gamintojo,

sandėliuotojo, platintojo ir ankstesnio (-ių) turėtojo (-ų) vardą (-us) ir pavardę (-es) arba komercinį (-ius) ar prekybinį (-ius) pavadinimą (-us) ir nuolatinės gyvenamosios vietos ar buveinės adresą (-us), taip pat informaciją apie prekių pristatytą, sandėliuotą, gautą ar užsakytą ir parduotą kiekį, tikslius duomenis apie atskirų prekių pardavimo kainą ir kainą, kurią ALLTOYS mokėjo pristatytų prekių tiekėjui.

12 2011 m. balandžio 26 d. sprendimu *Městský soud v Praze* (Prahos miesto teismas) atmetė NEW WAVE ieškinį. Minėtas teismas nusprendė, kad negalima pasinaudoti teise gauti informaciją pateikiant atskirą ieškinį, nes Įstatymo Nr. 221/2006 3 straipsnyje numatyta, kad tokia teise galima pasinaudoti tik pateikiant prašymą teismui, vykstant procesui dėl teisės pažeidimo. Minėto teismo teigimu, pagrindinė byla dėl teisės pažeidimo jau baigta nagrinėti ir joje, vykstant pirmajam procesui, priimtas galutinis sprendimas.

13 NEW WAVE šį sprendimą apskundė *Vrchní soud v Praze* (Prahos aukštesnysis teismas, Čekijos Respublika). Tas teismas 2012 m. vasario 27 d. sprendimu pakeitė pirmosios instancijos teismo sprendimą ir nurodė ALLTOYS pateikti NEW WAVE prašomą informaciją. Šis apeliacinės instancijos teismas nusprendė, kad, aiškinant Įstatymo Nr. 221/2006 3 straipsnį, reikia atsižvelgti į Direktyvos 2004/48 8 straipsnio 1 dalį. Šiomis aplinkybėmis jis nurodė, kad procesas dėl informacijos, kuri nebuvo pateikta laisva valia, pateikimo taip pat yra procesas dėl teisės pažeidimo.

14 ALLTOYS pateikė kasacinį skundą dėl apeliacinės instancijos teismo sprendimo *Nejvyšší soud* (Aukščiausiasis Teismas, Čekijos Respublika).

15 Pastarasis tesimas atkreipė dėmesį į tai, kad, nepaisant to, jog Įstatymu Nr. 221/2006 į Čekijos Respublikos teisės sistemą perkelta Direktyva 2004/48, jo tekstas skiriasi nuo direktyvos teksto. Įstatymo Nr. 221/2006 3 straipsnyje numatyta galimybė gauti informaciją pateikiant prašymą „vykstant procesui dėl teisės pažeidimo (*v řízení o porušení práva*)“, o Direktyvos 2004/48 8 straipsnio 1 dalies versijoje čekų kalba numatyta valstybių narių pareiga užtikrinti galimybę gauti informaciją, „[kiek tai susiję] su proces[u] dėl intelektinės nuosavybės teisių pažeidimo“ (*v souvislosti s řízením o porušení práva duševního vlastnictví*). Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo manymu, šią nacionalinės teisės nuostatą reikia aiškinti laikantis Direktyvos 2004/48. Vis dėlto jis nurodo, kad minėtos direktyvos 8 straipsnio 1 dalyje vartojamas žodžių junginys gali būti aiškinamas skirtingai.

16 *Nejvyšší soud* (Aukščiausiasis Teismas) taip pat pabrėžia, kad atskiros Direktyvos 2004/48 kalbinės versijos skiriasi. Pvz., versijose čekų, anglų ir prancūzų kalbomis atitinkamai vartojamas žodžių junginys „kiek tai susiję su procesu“ (*v souvislosti s řízením*), „dans le contexte d’une action“, „in the context of proceedings“ ir „dans le cadre d’une action“. Minėto teismo teigimu, Direktyvos 2004/48 versija prancūzų kalba, palyginti su jos versijomis anglų ir čekų kalbomis, labiau atitinka Įstatymo Nr. 221/2006 formuluotę, nes sukuriamas glaudesnis ryšys tarp proceso ir prašymo pateikti informaciją.

17 Šiomis aplinkybėmis *Nejvyšší soud* (Aukščiausiasis Teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar Direktyvos 2004/48 8 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad jeigu galutinai pasibaigus procesui, kuriam vykstant konstatuotas intelektinės nuosavybės teisės pažeidimas, ieškovė pradeda atskirą procesą ir prašo pateikti informaciją apie prekių ar paslaugų, pažeidžiančių intelektinės nuosavybės teisę, kilmę ir platinimo kanalus (pavyzdžiui, norėdama turėti galimybę tiksliai įvertinti žalą ir vėliau reikalauti ją atlyginti), tai taip pat yra procesas dėl intelektinės nuosavybės teisės pažeidimo?“

Dėl prejudicinio klausimo

18 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2004/48 8 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad ji taikoma esant situacijai, kaip antai nagrinėjamai pagrindinėje byloje, kai galutinai pasibaigus procesui, kuriam vykstant konstatuotas intelektinės nuosavybės teisės pažeidimas, ieškovė, vykstant atskiram procesui, prašo informacijos apie prekių ar paslaugų, pažeidžiančių tokią teisę, kilmę ir platinimo kanalus.

19 Šiuo klausimu reikia nurodyti, kad pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką aiškinant Sąjungos teisės nuostatą reikia atsižvelgti ne tik į jos tekstą, bet ir į kontekstą ir teisės akto, kuriame ji įtvirtinta, tikslus (2016 m. kovo 17 d. Sprendimo *Liffer*s, C-99/15, EU:C:2016:173, 14 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

20 Pirmiausia, kiek tai susiję su Direktyvos 2004/48 8 straipsnio 1 dalies formuluote, reikia, viena vertus, pabrėžti, kad žodžių junginio „vykstant procesui dėl intelektinės nuosavybės teisių pažeidimo“ negalima suprasti taip, kad juo daroma nuoroda tik į procesus, skirtus intelektinės nuosavybės teisės pažeidimui konstatuoti. Vartojant tokį žodžių junginį neatmetama galimybė šio 8 straipsnio 1 dalį taikyti ir atskiriems procesams, kaip antai vykstančiam pagrindinėje byloje, pradedamiems galutinai pasibaigus procesui, per kurį konstatuotas intelektinės nuosavybės teisės pažeidimas.

21 Šiuo klausimu reikia pridurti, kad iš tiesų, kaip pažymėjo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, kai kuriose Direktyvos 2004/48 8 straipsnio 1 dalies kalbinėse versijose, pvz., versijoje prancūzų k., vartojami žodžių junginiai, kuriuos galima aiškinti kaip turinčius siauresnę taikymo sritį, palyginti su kitose kalbinėse versijose vartojamais žodžių junginiais, pvz., čekų ir anglų k. Vis dėlto ne mažiau svarbu, kad, kaip savo pastabose, kurias pateikė Teisingumo Teismui, pažymėjo Europos Komisija, nė viena iš šių kalbinių versijų neįpareigoja ieškovo naudotis šiame straipsnyje numatyta teise gauti informaciją vykstant vienam ir tam pačiam procesui, skirtam intelektinės nuosavybės teisės pažeidimui konstatuoti.

22 Kita vertus, iš Direktyvos 2004/48 8 straipsnio 1 dalies formuluotės matyti, kad pareigą pateikti informaciją turi ne tik atitinkamos intelektinės nuosavybės teisės pažeidėjas, bet ir „kitas asmuo“, apibūdintas šios 1 dalies a–d punktuose. Šie kiti asmenys nebūtinai yra proceso, skirto intelektinės nuosavybės teisės pažeidimui konstatuoti, šalys. Ši išvada patvirtina, kad minėtos direktyvos 8 straipsnio 1 dalies formuluotės negalima aiškinti taip, kad ji taikoma vykstant tik tokiems procesams.

23 Antra, toks aiškinimas atitinka ir Direktyvos 2004/48 tikslą, būtent, kaip nurodyta jos 10 konstatuojamojoje dalyje, suderinti valstybių narių teisės aktus, susijusius su intelektinės nuosavybės teisių gynimo būdais, kad vidaus rinkoje būtų užtikrintas aukštas, vienodas ir vieningas intelektinės nuosavybės apsaugos lygis (2015 m. liepos 16 d. Sprendimo *Diageo Brands*, C-681/13, EU:C:2015:471, 71 punktas).

24 Taigi, siekiant užtikrinti aukštą intelektinės nuosavybės apsaugos lygį, reikia atmesti aiškinimą, pagal kurį pripažįstama, kad Direktyvos 2004/48 8 straipsnio 1 dalyje numatyta teise gauti informaciją galima pasinaudoti tik vykstant procesui, skirtam intelektinės nuosavybės teisės pažeidimui konstatuoti. Iš tikrųjų toks apsaugos lygis gali būti neužtikrintas nesant galimybės pasinaudoti tokia teise gauti informaciją vykstant ir atskiram procesui, kaip antai nagrinėjamam pagrindinėje byloje, pradėtam galutinai pasibaigus procesui, per kurį konstatuotas intelektinės nuosavybės teisės pažeidimas.

25 Trečia, primintina, kad Direktyvos 2004/48 8 straipsnio 1 dalyje numatyta teise gauti informaciją sukonkretinama Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnyje įtvirtinta pagrindinė teisė į veiksmingą teisminę gynybą ir užtikrinamas veiksmingas naudojimasis pagrindine teise į nuosavybę (šiuo klausimu žr. 2015 m. liepos 16 d. Sprendimo *Coty Germany*, C-580/13, EU:C:2015:485, 29 punktą). Taigi, tokia teisė gauti informaciją intelektinės nuosavybės teisės savininkui suteikia

galimybę nustatyti, kas pažeidžia tokią jo teisę, ir imtis būtinų priemonių, pavyzdžiui, pateikti prašymą taikyti Direktyvos 2004/48 9 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytas laikinąsias priemones arba prašymą priteisti atlyginti šios direktyvos 13 straipsnyje numatytą žalą, taip siekiant apsaugoti tokią teisę. Neturėdamas visos informacijos apie jam priklausančios intelektinės nuosavybės teisės pažeidimo apimtį, tokios teisės savininkas negali nustatyti ar tiksliai apskaičiuoti žalos, kurios atlyginimo jis galėtų reikalauti dėl tokio pažeidimo.

26 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad ne visada vykstant procesui, kurio pabaigoje konstatuojamas intelektinės nuosavybės teisės pažeidimas, įmanoma pateikti prašymą suteikti visą svarbią informaciją. Be to, neatmestina, kad intelektinės nuosavybės teisės savininkas sužinos apie tokios teisės pažeidimo apimtį tik galutinai pasibaigus minėtam procesui.

27 Iš to matyti, kad nereikia apriboti galimybės naudotis Direktyvos 2004/48 8 straipsnio 1 dalyje numatyta teise gauti informaciją aiškinant, kad tokia teise galima remtis tik vykstant procesams, skirtiems intelektinės nuosavybės teisės pažeidimui konstatuoti.

28 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti taip: Direktyvos 2004/48 8 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad ji taikoma esant situacijai, kaip antai nagrinėjamai pagrindinėje byloje, kai galutinai pasibaigus procesui, kuriam vykstant konstatuotas intelektinės nuosavybės teisės pažeidimas, ieškovė, vykstant atskiram procesui, prašo informacijos apie prekių ar paslaugų, pažeidžiančių tokią teisę, kilmę ir platinimo kanalus.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

29 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (devintoji kolegija) nusprendžia:

2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/48/EB dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo 8 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad ji taikoma esant situacijai, kaip antai pagrindinėje byloje, kai galutinai pasibaigus procesui, kuriam vykstant konstatuotas intelektinės nuosavybės teisės pažeidimas, ieškovė, vykstant atskiram procesui, prašo informacijos apie prekių ar paslaugų, pažeidžiančių tokią teisę, kilmę ir platinimo kanalus.

Parašai.